Provincie Noord-Holland

2019 | 73

VOORDRACHT

Provinciale Staten van Noord-Holland

Haarlem, 27 augustus 2019

Onderwerp: Begroting 2020

Kenmerk: 1243373/1254264

Bijlagen:
1. Begroting 2020 en meerjarenraming 2020-2023

1. Inleiding en leeswijzer

De begroting is een belangrijk stuurinstrument van de provincie Noord-Holland waarin Provinciale Staten de budgettaire kaders voor het jaar 2020 vaststellen. De voorliggende begroting is opgesteld op basis van het coalitieakkoord 'Duurzaam doorpakken!' en de kaderbrief 2020.

Vanuit de intentie om meer digitaal te werken en om de begroting aantrekkelijker te maken om te lezen is er naast het boekwerk van de begroting dat als bijlage bij deze voordracht is te vinden, ook een digitale webversie van de begroting ontwikkeld. Deze is te vinden op onze website via https://www.noord-holland.nl/Bestuur/Financien. Ook is naar aanleiding van de opmerkingen van zowel de externe accountant als de Staten over de omvang van de jaarrekening 2018 gewerkt aan een reductie in de omvang van deze begroting binnen de gestelde kaders vanuit het Besluit begroting en verantwoording(BBV).

Leeswijzer voordracht
In paragraaf 2 is een beknopte samenvatting van de begroting opgenomen. Een meer uitgebreide samenvatting is te vinden in hoofdstuk 1 van de begroting zelf. Provinciale Staten worden in deze voordracht gevraagd drie nieuwe reserves in te stellen waarvan de ontwerp instellingsbesluiten zijn opgenomen in paragraaf 3 van deze voordracht. Naar aanleiding van het herstelplan algemene reserve dat bij de begroting 2019 is meegestuurd aan uw Staten is in paragraaf 4 van de voordracht een update opgenomen van dit herstelplan inclusief een overzicht van het verwachte verloop van de Algemene reserve.

2. Toelichting op de begroting 2020

Financieel overzicht
Onderstaand overzicht geeft weer wat de invloed is geweest op het begrotingsaldo van de kaderbrief, het coalitieakkoord en de in deze begroting voorgestelde mutaties.

Opbouw begroting 2020

Bedragen * € 1.000	2020	2021	2022	2023
Min is voordelig				
Primitieve begroting 2020	0	0	-24.767	-26.550
1. Coalitieakkoord 'Duurzaam doorpakken!'	-62.484	10.700	46.950	46.150

2. Kaderbrief 2020	0	0	1.181	-146
3. Niet-budget neutrale mutaties in de begroting 2020	4.911	885	2.624	3.768
4. Sluitend maken jaarschijven door inzet saldo 2020	57.573	-11.585	-25.988	-23.221
Totaal begrotingssaldo	0	0	0	0

De begroting bestaat uit 8 programma's. Onderstaand overzicht laat zien hoeveel de provincie de komende jaren per programma per saldo verwacht uit te geven of te ontvangen en wat de begrote mutaties in de reserves zijn.

Bedragen * € 1.000	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**
Min is voordelig				
1. Openbaar bestuur	23.348	22.430	22.417	22.502
2. Bereikbaarheid	231.261	205.956	169.517	172.060
3. Water	5.576	4.611	4.610	4.610
4. Milieu	32.886	27.860	27.691	27.550
5. Ruimte	36.821	23.995	20.392	17.253
6. Groen	90.891	86.163	82.164	68.854
7. Cultuur en Welzijn	16.421	15.529	12.868	12.951
8. Financiën	-359.030	-353.670	-347.693	-349.495
Totaal saldo van baten en lasten	**78.172**	**32.872**	**-8.036**	**-23.717**
Mutaties Reserves	-78.172	-32.872	8.036	23.717
Totaal begrotingssaldo	**0**	**0**	**0**	**0**

Verwerking van het coalitieakkoord in de begroting
In de nu voorliggende begroting zijn de ambities van het coalitieakkoord zo goed mogelijk financieel en inhoudelijk vertaald naar de operationele doelen. Natuurlijk vragen sommige onderwerpen, zeker waar het om relatief nieuwe of uitgebreide onderwerpen gaat, om een verdere uitwerking. Deze uitwerking kan ook leiden tot begrotingswijzigingen, die wij via de reguliere cyclus van begrotingswijzigingen aan uw Staten zullen voorleggen.
Wij hebben daarnaast het voornemen om u een voorstel voor te leggen over de wijze waarop wij onze ambities en doelen uit het coalitieakkoord willen presenteren in de programma's en doelenbomen in de komende begrotingen.

De relatie tussen bestemmingsreserves en programmabudgetten
Een deel van de middelen die in het coalitieakkoord beschikbaar zijn gesteld voor nieuw beleid wordt bij deze begroting in verschillende bestemmingsreserves gestort. Pas op het moment dat het bestedingsplan van de betreffende reserve concreet genoeg is, worden de uitgaven uit de reserve als programmabudget in een jaarschijf van de begroting geraamd. De ambities waarvoor deze middelen worden gereserveerd zijn nog niet zover uitgewerkt dat de verwachte uitgaven per jaarschijf ook al begroot kunnen worden. Dit heeft tot gevolg dat het saldo van een aantal bestemmingsreserves in deze begroting een stijgend verloop laat zien en dat programmabudgetten nog niet zijn opgehoogd met de budgetten voor de bestedingsplannen. Het budget is door de storting in de bestemmingsreserves wel voor het doel vastgelegd. Wanneer de plannen waarvoor deze middelen worden gereserveerd verder uitgewerkt zijn kunnen ook de verwachte uitgaven uit de betreffende reserves worden verwerkt in de begroting. Dit zal voor 2020 door middel van een begrotingswijziging gebeuren en voor latere jaren bij de begroting 2021.

Leges

Momenteel wordt de legesverordening 2017 met de daarbij behorende tarieventabellen geactualiseerd. In het najaar wordt de legesverordening 2020 ter vaststelling aan PS aangeboden. In dit voorstel wordt aan PS inzicht gegeven in de kostendekkendheid van de leges en waar mogelijk ook in de kostendekkendheid van de verschillende vergunningsaanvragen.

3. Instellingsbesluiten nieuwe Reserves

Voor de realisatie van een aantal opgaven in het coalitieakkoord is het nodig om een drietal nieuwe reserves in te stellen. Bij de instelling van een nieuwe reserve hoort conform de financiële verordening een instellingsbesluit. In het instellingsbesluit stellen PS vast, wat het doel, de functie, de looptijd en maximale hoogte is van een reserve en wordt vastgelegd, hoe de besluitvorming over de bestedingen uit de reserve verloopt. PS besluit over het onttrekken en storten in een reserve, tenzij dit in de aangegeven besluitvormingsprocedure in het instellingsbesluit aan GS wordt overgedragen. Hieronder vindt u per in te stellen reserve het ontwerp instellingsbesluit. Het betreft de reserves: Gezonde leefomgeving, Klimaatadaptatie en Landschap.

Instellingsbesluit Reserve Gezonde leefomgeving

	Reserve Gezonde Leefomgeving
Functie	Budgetgerichte reserve
Bestemming	Om de ambities op het gebied van de leefbaarheid waar te kunnen maken, wordt een programma 'Gezonde Leefomgeving' opgezet. Hierbij wordt onder andere ingezet op meer structureel onderzoek naar gezondheid en het monitoren van de omgevingskwaliteit (o.a. lucht, geluid, geur). Ook onderwerpen als de sanering van asbestdaken en het terugdringen van geluidsoverlast door provinciale wegen vallen hieronder. Dit zal worden aangevuld met extra activiteiten op het vlak van toezicht en handhaving bij de majeure risicobedrijven waarvoor de provincie bevoegd gezag is.
Operationeel doel	4.1.6 Gezonde leefomgeving bevorderen
Voeding	De reserve wordt gevoed vanuit de € 13,2 mln. die in het coalitieakkoord Duurzaam Doorpakken! beschikbaar is gesteld voor de programmatische aanpak gezonde leefomgeving.
Looptijd	t/m 2024
Maximale hoogte	De maximale hoogte van de reserve wordt bepaald door de door PS vastgestelde stortingen ten behoeve van de dekking van de doelen van de reserve

Instellingsbesluit Reserve Klimaatadaptatie

	Reserve Klimaatadaptatie *(foutieve tekst, zie erratum ingevoegd na pagina 7)*
Functie	Budgetgerichte reserve.
Bestemming	-Vormgeven eigen klimaatadaptatiebeleid en eigen klimaatadaptatieprojecten, opstellen integraal waterplan, cofinanciering aanvullend klimaatonderzoek, verbinden met andere provinciale opgaven (bv.: biodiversiteit, KRW, OV-knooppunten, etc.), - Cofinanciering Deltaprogramma's. Conform afspraken die zijn vastgelegd in het landelijke bestuursakkoord Klimaatadaptatie (projecten wateroverlast, droogte, hittestress, overstromingen en meekoppelkansen), - Cofinanciering klimaatadaptatieprojecten van derden (o.a. waterschappen, gemeenten, belangenorganisaties, bedrijven).

	- Cofinanciering van digitaal beter beschikbaar maken klimaatgegevens voor inwoners en bedrijven (o.a. overstromings-wateroverlast gegevens).
Operationeel doel	3.1.3 Waterrobuuste inrichting bevorderen
Voeding	De reserve wordt gevoed vanuit de € 13,2 mln. die in het coalitieakkoord Duurzaam Doorpakken! beschikbaar is gesteld voor een integraal waterplan en klimaatadaptatie
Looptijd	t/m 2024
Maximale hoogte	De maximale hoogte van de reserve wordt bepaald door de door PS vastgestelde stortingen ten behoeve van de dekking van de doelen van de reserve

Instellingsbesluit Reserve Landschap

	Reserve Landschap
Functie	Budgetgerichte Reserve
Bestemming	Investeren in groene ruimte voor rust en ontspanning in onze dichtbevolkte provincie.
Operationeel doel	6.3.2 Bijdragen aan regionale samenwerking t.a.v. groen
Voeding	De reserve wordt gevoed vanuit de € 10,3 mln. die in het coalitieakkoord Duurzaam Doorpakken! beschikbaar is gesteld voor het landschapsfonds (incl. liniedijken)
Looptijd	t/m 2024
Maximale hoogte	De maximale hoogte van de reserve wordt bepaald door de door PS vastgestelde stortingen ten behoeve van de dekking van de doelen van de reserve

4. Ontwikkelingen Algemene reserve

Doel van het aanhouden van een algemene reserve
In de financiële verordening van de provincie en de nota reserves staat het volgende vermeld over het doel en de minimale omvang van de algemene reserve:

> *De algemene reserve maakt deel uit van een buffer voor financiële tegenvallers van een omvang die niet uit de algemene dekkingsmiddelen is op te vangen. De buffer is minimaal gelijk aan het saldo van het netto risicobedrag dat voor het boekjaar waarop deze jaarrekening en begroting betrekking hebben, is bepaald.*
>
> *De omvang van de algemene reserve bedraagt tenminste 25% van de structurele algemene dekkingsmiddelen zoals die verantwoord zijn in de meest recente jaarrekening, met een minimum gelijk aan het saldo van het netto risicobedrag dat voor het boekjaar waarop deze jaarrekening betrekking heeft is bepaald.*

De structurele algemene dekkingsmiddelen bestaan uit het provinciefonds, de opcenten op de motorrijtuigenbelasting, dividenden en het renteresultaat.

Het herstelplan uit de begroting 2019
Bij de Jaarrekening 2017, de Begroting 2019 en de Derde begrotingswijziging 2019 is een laag niveau ontstaan van de algemene reserve. De oorzaken hiervan zijn onder andere de vorming van een voorziening bij de Jaarrekening 2017 en Derde begrotingswijziging 2019 voor Pallas.

Om het niveau van de algemene reserve terug te brengen op het vereiste niveau is bij de Begroting 2019 een zogenaamd herstelplan geformuleerd.

Wijziging in systematiek van het BTW-compensatiefonds gebruikt voor herstelplan
Het herstelplan houdt in dat o.a. de extra middelen die wij verwachten te ontvangen uit de provinciefondsuitkering bij de septembercirculaire van het ministerie van BZK in de algemene reserve gestort zullen worden. Deze extra middelen komen jaarlijks bij de septembercirculaire beschikbaar vanwege een wijziging van de systematiek van het provinciefonds. Tot en met 2018 was deze zogenaamde "ruimte onder het btw-compensatiefonds" structureel opgenomen in de circulaires en door provincies structureel als voordeel in hun begrotingen verwerkt. Vanaf 2019 is dat niet meer het geval en is deze ruimte meerjarig verwijderd uit het provinciefonds. Ook de provincie Noord-Holland heeft deze inkomsten conform het advies van het ministerie niet meer meegenomen in de meerjarenraming. Jaarlijks in de septembercirculaire komt dit bedrag incidenteel, niet meer structureel, weer beschikbaar. Op dat moment ramen wij dat incidentele bedrag als extra inkomsten en storten wij het in de algemene reserve ten behoeve van het herstelplan.

In het in de begroting 2019 opgenomen herstelplan zijn deze bedragen geraamd op basis van de meicirculaire. In de opstelling hieronder zijn deze ramingen geactualiseerd op basis van de septembercirculaire en zijn de effecten van de kaderbrief en begroting inclusief het coalitieakkoord verwerkt.

Overzicht verloop algemene reserve

Bedragen * €1.000	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**
Begroot resultaat voorgaand boekjaar		-	-	-	-
Beginstand	138.054	72.909	121.813	90.513	64.525
Storting	7.340	-	-	-	-
Storting op basis van coalitieakkoord	13.452	57.573			
Onttrekking	-85.937	-8.669	-3.215	-	-
Onttrekking op basis van coalitieakkoord			-11.585	-25.988	-23.221
Vrijval t.b.v. Coalitieakkoord*	-	-	-16.500	-	-
Eindstand exclusief herstelplan	**72.909**	**121.813**	**90.513**	**64.525**	**41.304**
Taakstellende doorlichting bestemmingsreserves coalitieakkoord*	-	-	16.500	-	-
Ramingen herstelplan o.b.v. septembercirculaire 2018	4.700	6.700	8.200	10.100	12.200
Eindstand na herstelplan	**77.609**	**133.213**	**126.613**	**110.725**	**99.704**

Op basis van het coalitieakkoord is in de derde begrotingswijziging opgenomen dat het resultaat daarvan, geraamd op 13,4 miljoen, in de algemene reserve wordt gestort. Daardoor bereikt deze direct op 2,4 miljoen na het gewenste niveau van ca. 80 miljoen. In 2020 vallen volgens het coalitieakkoord bedragen vrij uit bestemmingsreserves. Deze worden toegevoegd aan de algemene reserve. In 2021 is verder op dit moment een onttrekking geraamd van 16,5 miljoen. In het coalitieakkoord is opgenomen dat dit geen onttrekking aan de algemene reserve is, maar een taakstellende doorlichting van de bestemmingsreserves. Omdat de doorlichting op dit moment nog niet heeft plaatsgevonden, kan nog niet aangegeven worden welke reserves het betreft. In de opstelling m.b.t. het herstelplan hierboven is geraamd, dat de doorlichting heeft plaatsgevonden en het bedrag weer wordt teruggestort in de algemene reserve.

Vergelijking verloop algemene reserve
Door alle maatregelen stijgt de algemene reserve direct in 2019 tot bijna het gewenste niveau en in 2020 tot ruim boven het gewenste niveau. In de jaren erna worden deze middelen weer ingezet en uiteindelijk daalt de algemene reserve weer. Zonder herstelplan zou de reserve weer dalen tot onder het gewenste niveau. Het herstelplan blijft dus nodig.

Aan de blauwe lijn zien we, dat het coalitieakkoord er voor zorgt dat de stand van de algemene reserve al direct omhoog gaat en er ook geen sprake meer is van een te lage stand in de komende jaren. Met daarnaast het geactualiseerde herstelplan (op basis van de septembercirculaire 2018) eindigt de algemene reserve op bijna 100 miljoen aan het einde van de coalitieperiode. Op basis van de huidige gegevens is er dus een solide begroting en algemene reserve aanwezig gedurende de hele coalitieperiode.

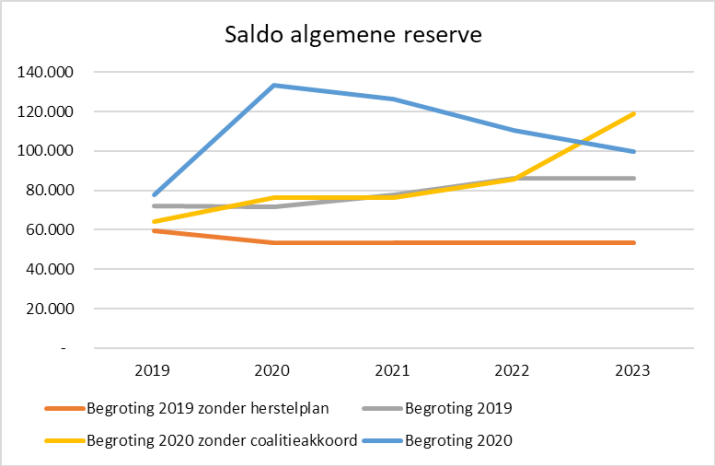

5. Voorstel
Wij stellen u voor te besluiten overeenkomstig het bijgaande ontwerpbesluit.

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

dhr. A.Th.H. van Dijk, voorzitter

mw. R.M. Bergkamp, provinciesecretaris

Provincie
Noord-Holland

POSTBUS 3007 | 2001 DA HAARLEM

Provinciale Staten van Noord-Holland
door tussenkomst van de statengriffier mw. drs. K. Bolt
Dreef 3, tweede etage
2012 HR HAARLEM

Gedeputeerde Staten
Uw contactpersoon
dhr J. Koning
CZ/FIN

Telefoonnummer +31235144992
koningj@noord-holland.nl

Verzenddatum

25 SEP. 2019

Kenmerk
1243373/1279901

Uw kenmerk

Betreft: Erratum Statenvoordracht begroting 2020

Geachte leden,

Op 29 augustus hebben wij uw Staten de begroting 2020 toegestuurd. In de Statenvoordracht bij de begroting 2020 is ook het ontwerp-instellingsbesluit voor de reserve klimaatadaptatie opgenomen.

Na het versturen van de voordracht is ons gebleken dat er een typefout staat in het ontwerp-instellingsbesluit van de reserve klimaatadaptatie. In het huidige ontwerp-instellingsbesluit van de reserve klimaatadaptatie staat dat de reserve gevoed wordt vanuit de € 13,2 mln. die in het coalitieakkoord Duurzaam Doorpakken! beschikbaar is gesteld voor een integraal waterplan en klimaatadaptatie. Het genoemde bedrag van € 13,2 mln. is per ongeluk gekopieerd vanuit het ontwerp-instellingsbesluit voor de reserve Gezonde leefomgeving. Het juiste bedrag, conform het coalitieakkoord, voor de reserve klimaatadaptaties is € 5,1 mln. Hieronder is het huidige ontwerp-instellingsbesluit en het juiste ontwerp-instellingsbesluit opgenomen.

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143

Houtplein 33
2012 DE Haarlem
www.noord-holland.nl
Kvk-nummer 34362354
Btw-nummer NL.0010.03.124.B.08

Instellingsbesluit Reserve Klimaatadaptatie

Het oude instellingsbesluit luidde:

	Reserve Klimaatadaptatie
Functie	Budgetgerichte reserve.
Bestemming	-Vormgeven eigen klimaatadaptatiebeleid en eigen klimaatadaptatieprojecten, opstellen integraal waterplan, cofinanciering aanvullend klimaatonderzoek, verbinden met andere provinciale opgaven (bv.: biodiversiteit, KRW, OV-knooppunten, etc.), - Cofinanciering Deltaprogramma's. Conform afspraken die zijn vastgelegd in het landelijke bestuursakkoord Klimaatadaptatie (projecten wateroverlast, droogte, hittestress, overstromingen en meekoppelkansen), - Cofinanciering klimaatadaptatieprojecten van derden (o.a. waterschappen, gemeenten, belangenorganisaties, bedrijven). - Cofinanciering van digitaal beter beschikbaar maken klimaatgegevens voor inwoners en bedrijven (o.a. overstromings-wateroverlast gegevens).
Operationeel doel	3.1.3 Waterrobuuste inrichting bevorderen
Voeding	De reserve wordt gevoed vanuit de € 13,2 mln. die in het coalitieakkoord Duurzaam Doorpakken! beschikbaar is gesteld voor een integraal waterplan en klimaatadaptatie
Looptijd	t/m 2024
Maximale hoogte	De maximale hoogte van de reserve wordt bepaald door de door PS vastgestelde stortingen ten behoeve van de dekking van de doelen van de reserve

Het nieuwe instellingsbesluit luidt:

	Reserve Klimaatadaptatie
Functie	Budgetgerichte reserve.
Bestemming	-Vormgeven eigen klimaatadaptatiebeleid en eigen klimaatadaptatieprojecten, opstellen integraal waterplan, cofinanciering aanvullend klimaatonderzoek, verbinden met andere provinciale opgaven (bv.: biodiversiteit, KRW, OV-knooppunten, etc.), - Cofinanciering Deltaprogramma's. Conform afspraken die zijn vastgelegd in het landelijke bestuursakkoord Klimaatadaptatie (projecten wateroverlast, droogte, hittestress, overstromingen en meekoppelkansen), - Cofinanciering klimaatadaptatieprojecten van derden (o.a. waterschappen, gemeenten, belangenorganisaties, bedrijven). - Cofinanciering van digitaal beter beschikbaar maken klimaatgegevens voor inwoners en bedrijven (o.a. overstromings-wateroverlast gegevens).
Operationeel doel	3.1.3 Waterrobuuste inrichting bevorderen
Voeding	De reserve wordt gevoed vanuit de € 5,1 mln. die in het coalitieakkoord Duurzaam Doorpakken! beschikbaar is gesteld voor een integraal waterplan en klimaatadaptatie

Looptijd	t/m 2024
Maximale hoogte	De maximale hoogte van de reserve wordt bepaald door de door PS vastgestelde stortingen ten behoeve van de dekking van de doelen van de reserve

Wij verzoeken u deze brief te betrekken bij de besluitvorming over de voordracht en het onjuiste ontwerp-instellingsbesluit van de reserve Klimaatadaptatie daarin te vervangen door het besluit zoals dat in deze brief is opgenomen.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

provinciesecretaris
R.M. Bergkamp

voorzitter
A.Th.H. van Dijk

Ontwerpbesluit

Nr. 73-2019

Provinciale Staten van Noord-Holland;

gelezen de voordracht van Gedeputeerde Staten van 27 augustus 2019;

besluiten:

1. De reserves Gezonde leefomgeving, Klimaatadaptatie, en Landschap in te stellen conform de in deze voordracht opgenomen instellingsbesluiten.

2. De begroting 2020 en meerjarenraming 2020-2023 vast te stellen;

Haarlem, 11 november 2019

Provinciale Staten voornoemd,

, voorzitter

, statengriffier